

Beszámoló

A témám hátrányos helyzetű nőkről készíteni egy egyéni verbatim előadást. A célom az, hogy a bennem és másokban felépített sztereotípiákat megingassam, empátiával közelíteni sokak számára akár visszataszító helyzetben élőkhez, felhívni rájuk a figyelmet. Ugyanakkor megtudni olyan nők háttértörténetét akiket nap mint nap látunk az utcán feltűnnek, sokan kíváncsiak rájuk. A támogatott időszakban több mint tizenöt nővel és lánnyal készítettem interjút, leküzdöttem a félelmeimet amik azzal voltak kapcsolatosak, hogy idegeneket megszólítsak, személyes témákról faggassam. Szintén félelem és kíváncsiság kavargott bennem az Örkő (Sepsiszentgyörgy cigány negyede) kapcsán. Több alkalommal fellátogattam ide és két nagyon fontos szerepet betöltő alapítvány segítségével jó néhány roma nővel ismerkedtem meg és beszélgettem el. Az egyik alapítvány a „Biztos kezdet” ami hátrányos helyzetben élő gyerekeket segít a szülőkkel együtt beszoktatni az oktatási rendszerbe, a másik a „Nő mint esély” nőknek segít a családban felmerülő problémák megoldásában, legyen az fogamzásgátlás, munkakeresés, bármi. A kérdésfeltevés nem volt könnyű mert annyira másképp szocializálódtunk más a kultúránk az anyagi hátterünk, sorolhatnám a végtelenségig. Viszont éreztem hogy segíthettem rajtuk hol pénzzel hol más tárgyi segítséggel (játékok, ruha, telefon, élelmiszer) hol élménnyel (az egyik kislányt elvittem a strandra, biciklizni tanítottam, színházba hívtam egy utcai írószeráros hölgyet) ezek a segítségek azóta is folytatódnak, egyelőre így tudom meghálálni a nyitottságukat, történeteiket. Emberileg nagyon próbára tesznek ezek a közeledések számomra teljesen idegen ugyanakkor segítségre szoruló személyekkel, a hazugság-igazság közti viszony is érdekes, én mindig mindent elhiszek, de érdekes volt észrevenni a hazugságot a szemekben. Témák amik foglalkoztattak: a mindennapjaik, a viszonyaik a családban, szomszédokkal, barátságaik, a vágyaik, félelmeik, iskolázottságuk, önismeretük, jövőképük, elvárásaik a környezettel szemben, munkához való viszonyuk.

Eredeti terveim között nem szerepelt az Őrkő, de hideg (ősz-téli) időszakban nem találok soha az utcán a régen kiszemelt alanyokkal, még most is négy emberrel való beszélgetés még várat magára.

A mostani munkafolyamat a szövegen zajlik, az összegyűjtött hangfelvételeket két dramaturghallgató leírta és dramaturg kolléganóm segítségével dolgozunk az előadás szövegtestének kialakításán. Az alkotótársakat mindenképpen honorálom. Sajnos a színházi munkánk mellett nem haladtunk a tervek szerint, de nagyon izgalmas és megindító történeteket kell feldolgoznunk. Tudtam előre, hogy a szöveg megalkotása nehezebb része a folyamatnak. Úgy érzem hogy mindenképpen izgalmas előadás fog születni ebből az anyagból és alig várom eljusson a színpadra vitelig a munka. Találtam egy nagyon izgalmas teret a készülő előadásnak, jó úton van a projekt.

Idézek a számomra legmegindítóbb beszélőtől, aki gyufát meg írószereket árul az utcán, elmondása szerint direct marketinges: "...Akkor vannak ilyenek, hogy gyufák, vannak kisebb-nagyobb csomagolású gyufák, doboz-gyufák, csomag-gyufák, sőt, ilyen kisebb kiszérelés is, aztán a találékonyságon múlik ugyebár, mert ez kiszérelés, ez kisebb kiszérelés, ez már abszolút az én művem! Tehát a nagy csomagokat is szétszedem, nyilván megszámlolom még, hogy pontosan negyvenöt szál legyen... (nevet) Igen, csinálom ilyen hülyeségeket ugyebár, mert nem egyforma, a gépi minták tévednek. Van, amelyik sikerül. Ez nem az én hibám, abszolút nem veszem magamra, de az én munkám az, hogy ami kiszérelésbe van, egy csomagba, egy dobozba, az 45-szálás legyen. Jó, ilyen plusz egy-két szál még belecsúszik a dobozba, plusz-minusz, de úgy többnyire azért 45-szálás, hogyha újraszámolom... S akkor ilyet, hogy hát eladok mindjárt négy dobozzal, s akkor egy kis bónusz gyufa, s akkor ami nagy csomag 4 lej, akkor ez így 2 lej... aprópénzek végülis, aprópénzek, szinte láthatatlan pénzek, de azért mégiscsak van nyereség rajta, hogyha belegondol az ember az üzleti részébe, mert 50bani egy doboz gyufa, bónusz gyufát is kap valaki, de 10 doboz csak 4 lej, így 2 lej- észre se lehet venni azt az aprópénz harcot szinte, csak ha belegondol az ember matematikailag, hogy hol is van az aprópénz? ...Én már megtanultam feldolgozni ezt a részét, hogy...hogy el kell túrni azt is, hogy nincs. Hogyha éppenséggel nincs. És akkor könnyebb. Teszem föl nincsen pénzem, és nem keresek semmit, de van, teszem föl, még ennivalóm, és nem halok éhen, akkor elviselem azt, hogy nincs. Ma ilyen nap volt. De megpróbálok egy másik napban jobban termélni és jobban teljesíteni, hogy

legyen... Olyan vagyok, mint a kisisten... vagy nagyisten. Teremtek örökké. A semmiből is kell teremteni. Létrehozni valamit. Kialakul ez is az emberben, hogy bízzon az ember a holnapban, és ne féljen attól, hogy mi történik. Függetlenül attól, hogy jó vagy rossz.”

Egy kislánytól is idézek: “Én szeretném, hogy ilyen szobám legyen. Nekem nincs szobám. Egyszobás garzonban lakunk most: én, anyukám, a testvéreim és apukám. Zoja három éves, Zsombi két éves, Huni hét éves, én 11 éves, a legnagyobbik testvérem 16 éves. Van buletinja. Bartánál dolgozik, pityókaszedni...Ismerek mindenkit, mert hogy gyűjtögetek, van akivel össze szoktam barátkozni. Szoktam fürdeni. A tálban. Nem épp minden este, mert valamikor későn megyek haza. Addig szabad kint maradjak, ameddig én akarom. És ha nem is gyűjtök sok pénzt, hálisitennek hazamehetek, mert most nem az a szokás van, mint máskor. Van, mikor későn mentem haza, s akkor anyukámék lefeküdtek, s én kint záródtam. De az ablakon beszöktem... Ha lenne jó sok pénzem, vennék miccset, tyúk-aprólékot, hát vásárolnék, mindegyik ételből egyet, hogy legyen. Szalámiból kettőt vennék, parizelből csak kettőt, sonkából csak kettőt, szalonnából csak kettőt, húsból csak kettőt, miccsből csak kettőt. Vennék még pufulécet, danone-t, vitamint, activiát – a Profiban árulnak. Valami két lej, vagy ilyesmi...”

Köszönöm a Communitas alapítványnak és az Alkotói ösztöndíjbizottságnak a támogatást.